

โครงการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

หลักการและเหตุผล

ตามที่ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมีนโยบายที่มุ่งเน้นการดูแล ให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรงชะลอการเข้าสู่ภาวะพึ่งพิง ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่ง พิงในพื้นที่เข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขตามนโยบายของรัฐ และผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลโดยทีมหมอครอบครัวร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การคัดกรองภาวะ สุขภาพตามแบบประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันตามดัชนีบาร์เอดีแอล (Barthel ADL index) และการดูแลต่อเนื่องอย่างเหมาะสมตามกลุ่มผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม

จากจำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น เช่นนี้ เนื่องมาจากการพัฒนาด้านสาธารณสุขและทางการแพทย์ ทำให้อัตราการตายลดลง ผู้สูงอายุจึงมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 14.7 (9.5 ล้านคน) และคาดว่าใน ปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุเกินกว่าร้อยละ 20 (14.4 ล้านคน) นั้นหมายถึงประเทศไทยได้เป็น สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากความเสื่อมสภาพ โดยพบว่าโรคที่ทำให้ผู้สูงอายุสูญเสียสุขภาพ 5 อันดับแรกในผู้สูงอายุชายได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง โรคหลอดเลือดหัวใจ ภาวะปอดอุดกั้นเรื้อรัง เบาหวาน และโรคมะเร็งตับ สำหรับผู้สูงอายุหญิง ได้แก่ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดหัวใจ สมองเสื่อม และโรคมะเร็งเต้านม นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้เฉลี่ย 63,000 คนหรือร้อยละ 0.9 โดยพิจารณาจากความสามารถในการดูแลตนเองที่ทำให้ทราบว่าคุณสูงอายุมีภาวะพึ่งพิงที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่มี ความสุข ผู้สูงอายุจึงควรให้ความสนใจดูแลสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงมีคุณภาพชีวิตที่ดี ป้องกันการเกิดโรค ต่างๆ รวมทั้งฟื้นฟูสุขภาพเมื่อมีภาวะของโรค และควบคุมให้ภาวะของโรคเหล่านั้นมีอาการคงที่ ไม่กำเริบ รุนแรงหรือเสื่อมถอยมากกว่าเดิม จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม และมีความสุขใน บั้นปลายของชีวิต

อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบจำนวน 103 หมู่บ้าน มีประชากรอาศัย อยู่จริงทั้งหมด 37,480 คน ปี 2562 มีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 9,538 คน คิดเป็นร้อยละ 25.49 เป็นกลุ่ม ติดเตียง 64 รายคิดเป็นร้อยละ 0.67 กลุ่มติดบ้าน 774 รายคิดเป็นร้อยละ 8.11 กลุ่มติดสังคม 8,421 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.29 จากการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ของอำเภอคอนสวรรค์ที่ผ่านมาพบว่า บุคลากรทีมหมอครอบครัวยังไม่เพียงพอ กับการติดตามเยี่ยมประเมินผู้สูงอายุในชุมชน เนื่องจากมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนระบบงานในทุกๆปี และยัง ขาดศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดบริการเพื่อการดูแลกลุ่มติดบ้าน ติดเตียงยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องใช้ ผู้สูงอายุกลุ่มที่มีปัญหาที่ซับซ้อนยัง ต้องการการดูแลที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ให้ได้รับบริการให้ ครบถ้วนตามชุดสิทธิประโยชน์ ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

ดังนั้นเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ได้รับการดูแลให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม และให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โรงพยาบาลคอนสวรรค์จึงได้จัดทำโครงการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทีมหมอครอบครัวทุกระดับ มีความรู้ มีทักษะในการคัดกรองผู้สูงอายุ การจัดทำ Care Plan และ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
2. เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตามดัชนี บาร์เทิล เอดีแอล (Barthel ADL index) ที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องตามแผนการดูแล Care Plan

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมสหวิชาชีพ อำเภอคอนสวรรค์ จำนวน 40 คน
2. ทีมหมอครอบครัว ระดับตำบล จำนวน 450 คน
3. ผู้สูงอายุในอำเภอคอนสวรรค์ จำนวน 9,500 คน

วิธีดำเนินการ

1. ทบทวนคำสั่งทีมหมอครอบครัวระดับอำเภอให้เป็นปัจจุบัน
2. ประชุมทีมหมอครอบครัว, เครือข่ายทีมหมอครอบครัวระดับตำบลในอำเภอคอนสวรรค์เพื่อชี้แจงแนวทางและจัดทำแผนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ
3. ทีมหมอครอบครัวระดับตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมออกประเมินผู้สูงอายุเพื่อแยกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามเกณฑ์มาตรฐาน
4. ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุและทีมหมอครอบครัวแต่ละหน่วยบริการในอำเภอคอนสวรรค์ ประชุมจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง Care Plan
5. ทีมหมอครอบครัวระดับอำเภอออกติดตามและประเมินการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแผนการออกติดตามเยี่ยมทุกสัปดาห์
6. ประชุมสรุปผลการประเมินและติดตามกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยทีมหมอครอบครัว และทีมสหวิชาชีพ ทีมอำเภอคอนสวรรค์ทุกเดือน
7. ทีมสหวิชาชีพประชุมทบทวนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแผนการดูแล Care Plan รายบุคคล และการจัดทำ Case Conference ในแต่ละพื้นที่ ทุกเดือน
8. สรุปวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563

สถานที่ดำเนินการ

- ทุกพื้นที่ในอำเภอคอนสวรรค์
- ห้องประชุมพันธุ์ทอง โรงพยาบาลคอนสวรรค์

หน้า 3 / จบประมาณ

โครงการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ (จำนวน 415,000 บาท)

งบประมาณ

เงินบำรุงโรงพยาบาลคอนสวรรค์ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

1. ที่ สปสช.5.34/ว.0504 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2561 เป็นการสนับสนุนค่าบริการด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปี 2561 สำหรับหน่วยประจำในพื้นที่ จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)
2. ที่ สปสช.5.34/ว.0427 ลงวันที่ 24 กันยายน 2562 เป็นการสนับสนุนค่าบริการด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปี 2562 สำหรับหน่วยบริการประจำในพื้นที่แบบขั้นบันไดตามจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 315,000 บาท (สามแสนหนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

รวมเป็นเงินทั้งหมด 415,000 (สี่แสนหนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

1. กิจกรรมประชุมชี้แจงแนวทางและจัดทำแผนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุสำหรับทีมหมอครอบครัวระดับตำบล จำนวน 450 คน
  - ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง ทีมหมอครอบครัวระดับตำบล ในการประชุมชี้แจงแนวทางและจัดทำแผนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุจำนวน 9 ตำบลๆ ละ 50 คน จำนวน 3 วัน รวมจำนวนทั้งหมด 450 คนๆ ละ 150 บาท เป็นเงิน 202,500 บาท
  - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการประชุม เช่น สมุด ปากกา แบบคัดกรอง แฟ้มใส่เอกสาร จำนวน 450 ชุดๆ ละ 50 บาท เป็นเงิน จำนวน 22,500 บาท
2. กิจกรรมออกประเมินผู้สูงอายุเพื่อแยกกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามเกณฑ์ ผู้สูงอายุทุกคนในอำเภอคอนสวรรค์
  - ค่าแบบประเมินคัดกรองความสามารถในการดำเนินงานชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ จำนวน 9,500 ชุดๆ ละ 4 บาท เป็นเงิน 38,000 บาท
3. กิจกรรมประชุมจัดทำ Care Plan และปรับแผนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง สำหรับ Care manager และ Care giver ทุกหน่วยจัดบริการ
  - ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง ในการจัดประชุมทำ Care Plan และปรับแผนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ของหน่วยจัดบริการ 10 แห่งๆ ละ 30 คนๆ ละ 150 บาท จำนวน 3 ครั้ง เป็นเงิน 135,000 บาท
4. ประชุมทบทวนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแผนการดูแล Care Plan รายบุคคล และการจัดทำ Case conference สำหรับทีมสหวิชาชีพ จำนวน 40 คน ทุกเดือน จำนวน 10 ครั้ง
  - ค่าอาหารว่างในการ ประชุมทบทวนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสำหรับทีมสหวิชาชีพ จำนวน 40 คนๆ ละ 25 บาท จำนวน 10 ครั้ง เป็นเงิน 10,000 บาท
  - ค่าถ่ายเอกสาร เข้าเล่ม สรุปการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และการจัดทำ Case conference จำนวน 10 ชุดๆ ละ 700 บาท รวมเป็นเงิน 7,000 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสิริลักษณ์ ชัยสิน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

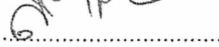
กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลคอนสวรรค์

การประเมินผล

1. ผู้สูงอายุในอำเภอคอนสวรรค์ได้รับการประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิต ประจำวัน ตามดัชนี บาร์เอดิแอล (Barthel ADL index) มากกว่าร้อยละ 90
2. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในอำเภอคอนสวรรค์ ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องตามแผนการดูแล Care Plan ร้อยละ 100

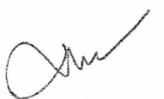
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทุกคนได้รับการดูแลตามมาตรฐานและมีสุขภาวะที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
2. ทุกภาคส่วนตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุและมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสิริลักษณ์ ชัยสิน)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางศรีัญญา พันธุ์ทอง)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลคอนสวรรค์

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายวิระ บถพิบูลย์)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

ตารางการประชุมชี้แจงแนวทางและจัดทำแผนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ

สำหรับทีมหมอครอบครัวระดับตำบล

โครงการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

วันที่ 1

เวลา	กิจกรรม
08.00 - 08.30 น.	- ลงทะเบียน
08.30 - 09.00 น.	- พิธีเปิดโดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลคอนสวรรค์
09.00 - 10.30 น.	- บรรยาย “สถานการณ์และปัญหาของผู้สูงอายุอำเภอคอนสวรรค์และแนวทงนโยบายดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดย พญ.ศรัณญา พันธุ์ทอง
10.30 - 10.45 น.	- รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.00 น.	- การคัดกรองแยกประเภทผู้สูงอายุ (กลุ่ม สปสช. 4 กลุ่ม) และการประเมินภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ (Basic Geriatric Screening) โดย พว. สิริลักษณ์ ชัยสิน
12.00 - 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	- แนวทางการประเมินเฝ้าระวังและการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง, โรคหลอดเลือดหัวใจ ภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต เบื้องต้น ในผู้สูงอายุ (ทีมวิทยากรจากแผนกฉุกเฉิน)
14.30 - 14.45 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 - 16.30 น.	- การดูแลอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงใช้ โดย (พว.นันทพร เจียมชัยภูมิ)

วันที่ 2

เวลา	กิจกรรม
09.00 - 10.30 น.	- การฟื้นฟูสภาพ /การออกกำลังกายในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดย นักกายภาพ
10.30 - 10.45 น.	- รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.00 น.	- การปฏิบัติตามแผนการดูแล (Care Plan) และการบันทึกตามแผนการดูแล โดย พว. สิริลักษณ์ ชัยสิน
12.00 - 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.45 น.	- ฝึกปฏิบัติการการคัดกรองผู้สูงอายุ โดย ทีม หมอครอบครัวระดับตำบล
14.45 - 15.00 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
15.00 - 16.30 น.	- ฝึกปฏิบัติการการคัดกรองผู้สูงอายุ (ต่อ) โดย ทีม หมอครอบครัวระดับตำบล

วันที่ 3

เวลา	กิจกรรม
09.00 - 10.30 น.	- การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่ โดย ทีมหมอครอบครัวระดับตำบล
10.30 - 10.45 น.	- รับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.00 น.	- นำเสนอสถานการณ์ปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่ โดย ทีมหมอครอบครัวระดับตำบล
12.00 - 13.00 น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.45 น.	- นำเสนอสถานการณ์ปัญหาผู้สูงอายุในพื้นที่ (ต่อ) โดย ทีมหมอครอบครัวระดับตำบล
14.45 - 15.00 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
15.00 - 16.30 น.	- จัดทำแผนการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ ในแต่ละพื้นที่อำเภอคอนสวรรค์ โดย ทีมหมอครอบครัวระดับตำบล